

TRANTSIZIO KLIMATIKOA: IRABAZLE ETA GALTZAILEEN JOKOA

Posted on 07/11/2024 by Naider

Talentuaren aldeko apustua biderkatu behar dugu, I+Gko inbertsioa eta produktibitate publikoa eta pribatua handitzeaz gain.

Ez da ustekabea izango esatea trantsizio klimatikoak irabazleak eta galtzaileak izango dituela; trantsizio ekologikoa ez da neutroa izango, eta, ziurrenik, epe ertain eta luzera onura erantsi garrantzitsuak sortuko dituen arren, ukaezina da, halaber, lurraldeei modu desberdinean eragingo dieten doikuntzak bultzatuko dituela. Izan ere, bai Europak, bai herrialde nagusiek, galtzaileak konpentsatuko dituen bidezko trantsiziorako planak eta laguntzak dituzte. Beldur naiz, hala ere, estrategia horiek ez ote diren gai izan hautemateko zer inpaktu potentzial eta sakon sortuko diren aldaketa teknologikoaren ondorioz, eta ez hainbeste, ikatza bertan behera uzteagatik edo baliabide fosilak edo nuklearrak dituzten energia sortzeko plantak desagertzeagatik.

Euskal Autonomia Erkidegoaren kasuan eta balantzaren alde positiboan, industria-sektoreak aukera teknologiko-enpresarial handiak ditu energia garbien balio-kateetan, Europako herrialdeetako energia-mixean eta deskarbonizazioan laguntzen duten industria-produktu berrietan (ibilgailu elektrikoa eta konektatua edo fabrikazio-teknologia digitalak, esaterako) nagusitzen ari direnak.

Balantzaren alderdi negatiboan, funtsean, aukera horiek aprobetxatzea enpresa zaila izango da. Berriztagarrien kasuan, zailtasuna agerian geratzen da eskakizun teknologiko gero eta handiagoak, hornidura-kate globalen arazoengatik kostuen igoerak eta nazioarteko lehia gero eta handiagoak ezartzen dituzten oztopoetan. Siemens Gamesaren kasua adibide ona da, baina argi dago Euskadin berriztagarriak ezartzeko zailtasun politiko-sozialak zailtasunei ere gehitzen zaizkiela. Antzeko eragozpenak daude automobilgintzaren balio-kateetako enpresentzat; izan ere, haien garapena oso geldirik dago Europan, eta gero eta erregulazio eta ziurgabetasun handiagoko ozeano ekaiztsuan nabigatzen du, eta lehia teknologikoa du, oraindik konpondu gabeko "neutraltasun teknologikoari" buruzko eztabaida sutsuekin. Zailtasun horiez gain, Alemaniako ekonomiaren lidergoa gero eta gehiago galtzen ari da, Ukrainaren inbasioak eragindako energia-krisiak eraginda, eta mugikortasun elektrikoaren merkatuan lehiazteko gero eta zailtasun handiagoak ditu.

Eta itsaso nahasi horretan dabil euskal industria, eta, logikoa denez, ez ditu unerik onenak pasatzen. Automobilgintza da euskal industriaren posizionamendu teknologikoa eta enplegua eta, neurri handi batean, Euskal Autonomia Erkidegoko sistema sozioekonomiko osoaren osasuna menderatzen duten material, produktu eta osagai, hornidura, ingeniariaritzaren eta zerbitzuen enpresa ugariaren bizkarrezurra. Gainera, automobilgintzaren balio-kateko enpresen erronkei petrolioaren fintzeko sektorekoak eta energia-kontsumoan oso intentsiboak diren beste batzuk gehitu behar zaizkie, hala nola altzairua, papera, zementua edo kimika, horiek ere eraldaketa teknologiko-industrialeko eta deskarbonizazioko prozesu sakon baten mende baitaude.

Beraz, ikatz-meategirik ez dugun arren, zalantzarik gabe bidegurutze garrantzitsu batean gaude, eta hortik etorkizun oso antagonikoko eszenatokiak etor daitezke. Batean, non inork ez dugun kokatu nahi, trantsizio klimatikoak dinamismoa eta enplegu industrialak gero eta gehiago galtzera garamatza, talentua saihestera eta, azken batean, gelditzera eta pobretzera.

Datu sozioekonomiko objektiboek, ordea, aukera ematen digute oraindik ere egoera erabat desberdin baten alde egiteko. Egoera horretan, karbono-industria neutroa eraikitzeke gai gara, lehiakortasuna indartzen duena eta kalitatezko enplegua eta aberastasuna sortzeko aukerak

aprobetxatzen dituen, gure ongizate-sistemak aurrera egin dezan, Rodríguez Pose irakasleak "garapen-tranpa" gisa kalifikatzen duen horretan erori gabe.

Esan dudan bezala, ez da batere erraza izango, eta premiaz jardun beharko dugu trantsizio klimatikoko prozesuan irabazleen artean egoteko. Palanka askok ihes egiten diete gure gaitasunei, baina ezin gara noraezean ibili eta baloiak kanpora bota. Ditugun tresnak argi daude: talentuaren aldeko apustua kalitate goreneko bigarren eta hirugarren mailako hezkuntzarekin biderkatu behar dugu. I+G+b-n inbertitzearen eta produktibitatearen hazkundearen aldeko herrialde-itun batean konspiratu behar dugu, produkzio-sare osoa eta administrazio publiko guztiak konprometituko dituen, eta, jakina, pertsona guztientzako lurralde erakargarria eraiki behar dugu, inor atzean utzi gabe. Partida erdian gaude, gure kartak ondo jokatzeari besterik ez da geratzen.

Iñaki Barredo NAIDEReko ekonomialariaren artikulu hau, jatorriz, [El Correo](#) eta [El Diario Vasco](#) egunkarietan argitaratu zen.

